

MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE A ROMÂNIEI

**CERCETĂRI
ARHEOLOGICE**

XXX

2

**CERCETĂRI
ARHEOLOGICE**

XXX

2

BUCUREȘTI

2023

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Sorin Ailincăi, Dan Aparaschivei, Mihai Bărbulescu, Nikolaus K.O. Boroffka, Adina Boroneanț, Dragoș Diaconescu, Stela Doncheva, Gabriel Fusek, Florin Gogâltan, Martin Husár, Sergiu Matveev, Dragoș Măndescu, Ioana A. Oltean, Ioan Carol Opriș, Liviu Petculescu, Constantin C. Petolescu, Zeno Karl Pinter, Stefan Pop-Lazić, Ivan Radman-Livaja, Tudor Sălăgean, Victor Spinei, Agnieszka Tomas, George Trohani, Boaz Zissu

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

Silviu Oța – redactor-șef
Laurențiu Angheluță
Bianca Olteanu
Alexandru Rațiu
Andreea Ștefan
Maria-Magdalena Ștefan
Ovidiu Țentea

EDITORI:

Andreea Bîrzu
Katia Moldoveanu
Constantin Haită
Valentin Radu

Tehnoredactare și coperta: Petru Ureche

Ilustrația de pe copertile 1, 4: Podul lui Traian. Foto pila culee (pila C), dinspre SV, înainte de demararea lucrărilor din anul 1984 (anul 1983), fond nr. 854, inv. nr. 954, SJAN MH, dosar 11/1983-1984.

ISSN 0255-6812

www.cercetări-arheologice.ro

<https://doi.org/10.46535/ca.30.1>

<https://doi.org/10.46535/ca.30.2>

Volum editat de Muzeul Național de Istorie a României
Calea Victoriei 12, București, 030026, România

CUPRINS/CONTENTS

30/2

<i>IN MEMORIAM</i> Radian-Romus Andreescu (Editorii)	391
Radian-Romus Andreescu. Activitatea științifică (Editorii)	395
Sabin POPOVICI, Iulia RĂBÎNCĂ, Laurențiu COMĂNESCU, Valentin VOICILĂ, Gavrilă PĂLCĂU, Surface researches on the valley of the Frâsinet river (Frâsinetul de Pădure village, Dobrosloveni commune, Olt County). I	409
Camelia-Mirela VINTILĂ, Necropola de la Cernica. Brățări din inventarul funerar al mormintelor	433
Ana ILIE, Raluca KOGĂLNICEANU, Plastica antropomorfă de lut din așezarea gumelnițeană de la Iepurești (jud. Giurgiu)	457
Cristian-Eduard ȘTEFAN, Un vas antropomorf fragmentar de tip <i>Venus</i> din colecțiile Muzeului Național de Antichități	479
Roxana DOBRESCU, Constantin HAITĂ, Katia MOLDOVEANU, L'industrie lithique de l'habitation L1/1993 du site de Vitănești-Măgurice	491
Andreea BÎRZU, Katia MOLDOVEANU, Ion TORCICĂ, Pavel MIREA, Noi figurine antropomorfe recent descoperite în așezarea gumelnițeană de tip <i>tell</i> de la Vitănești „Măgurice”	527
Mihaela CULEA, Adina BORONEANȚ, A humerus varus deformity in a Eneolithic grave from Gumelnița (Călărași County, Romania)	541
Vasile DIACONU, Constantin APARASCHIVEI, Reevaluarea unor reprezentări antropomorfe și zoomorfe din situl eneolitic de la Petricani (com. Petricani, jud. Neamț)	553
Alin FRÎNCULEASA, Monica MĂRGĂRIT, Daniel GARVĂN, Adrian BĂLĂȘESCU, Industria materiilor dure animale din situl preistoric de la Șoimești – Merez (jud. Prahova)	567
Vasile IARMULSCHI, „Eine Pommersche Fibel“ aus Kamenez-Podolsk (Ukraine)	589
Boaz ZISSU, Nurit SHTOBER-ZISU, An Underground Rock-Cut Shrine near Amatsya, Judean Foothills, Israel	599
Remus Mihai FERARU, Zeii medicinei în coloniile milesiene de la Pontul Euxin: cult și reprezentare iconografică	627
Kateryna SAVELIEVA, Archaeological and epigraphic evidence about the religious life of the roman garrison in Tyras	639
Alexandru RAȚIU, Ioan Carol OPRÎȘ, Samian Ware in Early Roman Contexts at Capidava	651
Alexandru RAȚIU, Mihaela SIMION, Laurențiu ANGHELUTĂ, The Roman Sports Cavalry Helmet from Islaz (Teleorman County, Romania)	669
Eugen S. TEODOR, Emil DUMITRAȘCU, Săpături arheologice în zona centrală a castrului roman de la Băneasa (județul Teleorman)	691
Jozsef MATYAS, Fortificația romană de la Voislova	713

Corina Anca SIMION, Maria Loredana MARIN, Elena Alexandra ISPAS, Cristian MĂNĂILESCU, Alexandru Răzvan PETRE, Eugen S. TEODOR, Datarea radiocarbon a unor probe de lemn și derivați din lemn, ca urmare a unor tratamente termice. Un punct de vedere arheometric asupra unor eșantioane de la Măguricea Branului	725
Csaba SZABÓ, Miruna LIBIȚĂ-PARTICĂ, Ioan MUNTEAN, Mithras exhibited. Perspectives of sensory museology in Mithraic contexts	737
Ovidiu ȚENTEA, Florian MATEI-POPESCU, Călin TIMOC, Castele romane din sud-vestul Daciei. O trecere în revistă și o actualizare	763

CA

30/2

INDUSTRIA MATERIILOR DURE ANIMALE DIN SITUL PREISTORIC DE LA ȘOIMEȘTI – MEREZ (JUD. PRAHOVA)

ALIN FRÎNCULEASA, MONICA MĂRGĂRIT,
DANIEL GARVĂN, ADRIAN BĂLĂȘESCU

REZUMAT:

Ansamblul arheologic analizat în acest studiu provine din situl preistoric pluristratificat de la Șoimești – Merez (jud. Prahova). Piesele au fost descoperite în nivelurile de locuire atribuite perioadei timpurii a epocii bronzului și într-un mormânt de înhumatie. Din os au fost confecționate mai ales vârfuri, urmate de falange perforate, dălțițe și un ac, în timp ce din corn a fost confecționată o daltă, iar din dinte, un *racloir* și un pandantiv. În mormânt, alături de alte piese de inventar funerar (vase, inel de argint, artefacte de cupru), au fost depuse pandantive de dinte de mamifere, alături de mărgelile circulare de cochilie de bivalvă / scoică și tubulare de cochilie de scafopod. Toate piesele au fost analizate atât macroscopic, cât și microscopic, cu scopul de a reconstitui schemele tehnologice de transformare ale materiilor prime, precum și modalitățile de utilizare sugerate de modul de dezvoltare al uzurii. În final, pornind de la tipologia pieselor descoperite în situl preistoric de la Șoimești, am căutat să identificăm analogii în contexte culturale contemporane.

ABSTRACT: OSSEOUS INDUSTRY FROM THE PREHISTORIC SITE OF ȘOIMEȘTI - MEREZ (PRAHOVA COUNTY)

Archaeological assemblage in this study comes from the pluristratified prehistoric site of Șoimești – Merez (Prahova County). The pieces were discovered in habitation levels attributed to the Early Bronze Age and in an inhumation grave. From bone, pointed tools were mostly made, followed by perforated phalanges, bevelled tools and a needle, while from antler a bevelled tool was processed, and from tooth a scraper and a pendant. In the grave together with other pieces of funerary inventory (vessels, silver ring, copper artefacts), mammal tooth pendants, circular shell beads and tubular shell beads were deposited. All the pieces were investigated both macroscopically and microscopically with the aim of reconstructing the raw materials transformation technological schemes as well as the ways of use suggested by the development of the functional marks. Finally, starting from the typology of the pieces found in the prehistoric site of Șoimești, we looked for analogies in contemporary cultural contexts.

CUVINTE CHEIE: Șoimești, epoca bronzului, os, corn, scheme tehnologice, ipoteze funcționale.

KEYWORDS: Șoimești, Bronze Age, bone, antler, technological scheme, functional hypotheses.

Introducere

Situl arheologic se află la vest de satul Șoimești (comuna Ceptura) și la nord de Valea Semanului, care este o localitate componentă a orașului Urlați (Pl. 1/a-b). Este situat pe *Dealul Merez*, care face parte din masivul Dealul Mare – Istrița, segmentul Ceptura¹. Având o altitudine maximă de 417 m, *Dealul Merez* are formă conică, zona cea mai înaltă conturează un platou care are un diametru de circa 90 m. Chiar dacă *Vârful Scoșuș* aflat la vest este mai înalt (445 m)², *Merezul* este un deal ușor de reperat prin amplasament și forma sa. Dominând de la vest și sud valea traversată de râul Ceptureanca (Bălanca), poziționarea sa permitea controlul zonei (Pl. 1/d). Locuirea preistorică este una extinsă care acoperă parțial platoul, dar și zonele accidentate aflate în exteriorul acestuia. Partea de nord a sitului s-a prăbușit, alunecările de teren au afectat atât locuințele eneolitice care se concentrează în acea zonă, cât și locuirea din epoca bronzului. Accesul spre platou, chiar dacă e unul greu de parcurs, se poate face dinspre sud (Pl. 1/c).

¹ Niculescu 2008, 58.

² Frînculeasa și Cristea – Stan 2020, 69.

Situl pare să fie cunoscut încă de la începutul secolului XX, când C. Moisil a publicat trei piese de piatră descoperite de un învățător pe raza localității Ceptura³. De-a lungul timpului, situl de la Șoimești a fost semnalat în bibliografia arheologică de o serie de cercetători precum M. Petrescu-Dâmbovița⁴, V. Teodorescu⁵ sau V. Leahu⁶. Informații privind noile cercetări de aici se regăsesc într-o serie de articole sau rapoarte publicate în ultimii ani⁷.

Cercetările arheologice de la Șoimești au debutat în 2014 și s-au derulat în campanii anuale. Săpătura arheologică a acoperit o suprafață de aproximativ 500 m². Datorită topografiei complicate a terenului, dar și a întinderii foarte mari a sitului, în campania din anul 2016 l-am împărțit în mai multe areale (Pl. 1/c): **arealul A** (zona de sud care asigură astăzi accesul spre platou) în care a fost descoperit un mormânt din perioada timpurie a epocii bronzului cu un inventar foarte bogat pentru standardele funerare ale epocii⁸; **arealul B** (zona de est) în care a fost cercetat complexul denumit *depozit de cenușă* datând din epoca bronzului (Pl. 2/a-b)⁹; **arealul C** (zona platoului) în care au fost cercetate trei locuințe eneolitice, dar și alte complexe de epoca bronzului¹⁰. Strategia noastră de cercetare are în vedere sondarea unor segmente / suprafețe distincte din sit care să ofere rezultate relevante.

Situl de la Șoimești, reper al epocii bronzului în nordul Munteniei

Locuirea preistorică de pe *Dealul Merez* acoperă atât platoul, care se prezintă ca o suprafață relativ plană, dar și zonele accidentate aflate la est, vest și sud de acesta. Alunecările de teren, vechi sau mai recente, au influențat și imprimat o evoluție complicată a stratigrafiei, situațiile arheologice nefiind întotdeauna unele foarte ușor de abordat, gestionat și interpretat. De asemenea, depunerea arheologică datând din epoca bronzului se concentrează mai curând dincolo de marginile platoului, mai ales pe pantele de nord și est. Datările absolute par să complice și mai mult observațiile de teren (Fig. 1).

În urma săpăturilor arheologice am identificat două etape principale de locuire (Pl. 2/a-i). Prima este cea eneolitică, atribuită culturii Cucuteni. Conform datelor 14C-AMS, așezarea a funcționat în prima treime a mileniului al IV-lea (Fig. 1). Au fost descoperite trei locuințe arse, cu puțin material păstrat *in situ* (ceramică pictată sau șnurată / cu cochilii pisate în pastă, plastică zoomorfa, unelte din silex și piatră) (Pl. 2/g-i). Precizăm că inventarul eneolitic din acest sit se concentrează în apropierea locuințelor.

A doua etapă are cel puțin două episoade de locuire¹¹, fără să poată fi consemnat stratigrafic un nivel / strat care să le separe, prin urmare, cu greu putând a fi individualizate pe profile. Stratul Odaia Turcului are o culoare ceva mai închisă, negricioasă, cel Glina este mai curând cenușiu. Primul episod, datat în a doua treime a mileniului al III-lea, aparține locuirii în care apar asociate ceramică Schenckenberg, Glina (inclusiv de tip *Runcuri*) și șnurată. Denumit *depozitul de cenușă* (Pl. 2/a-b), cel mai important complex arheologic atribuit acestui nivel de locuire a fost cercetat în arealul B¹². Alte materiale au fost descoperite în strat sau în gropi (care nu au un inventar bogat).

Al doilea episod este definit de descoperiri atribuite unui orizont crono-cultural Odaia Turcului / Zănoaga II / Monteoru IC4, 1-2¹³. Ceramică specifică, dar și gropi, o vatră (Pl. 2/d), posibile amenajări din piatră (Pl. 2/e), pot fi atribuite acestui orizont de locuire, în care datele 14C-AMS acoperă intervalul 2450/2400 – 2250/2200 cal BC. Câteva fragmente ceramice, dar și o dată 14C-AMS, par să sugereze și un episod de locuire atribuit culturii Monteoru¹⁴. Din descoperiri întâmplătoare provine ceramică Tei¹⁵.

Materialul din categoria industriei materiilor dure animale (IMDA) a fost descoperit în depunerea arheologică atribuită epocii bronzului. Artefactele provenind din *depozitul de cenușă* pot fi atribuite locuirii Schneckenberg. O parte din piese a fost descoperită imediat deasupra / între chirpiciul locuințelor incendiate aparținând așezării Cucuteni (Pl. 2/i), dar care nu prezintă urme de ardere secundară. Și acestea pot fi legate de așezarea Schneckenberg, care suprapune direct locuirea Cucuteni. Câteva artefacte descoperite în partea superioară a depunerii arheologice, sub stratul vegetal, precum acul de os (Pl. 4/m), o piesă indeterminabilă (Pl. 5/f), un pandantiv din incisiv de *Bos*

³ Moisil 1911, 147.

⁴ Petrescu – Dâmbovița 1945, 211.

⁵ Teodorescu 1994, 281.

⁶ Leahu 2003, 25.

⁷ Frînculeasa și Garvăn 2015; 2017; Frînculeasa et al. 2015; 2016; 2018; 2019; 2020; Frînculeasa 2020a; 2020b; Frînculeasa și Cristea – Stan 2020; Mirea și Frînculeasa 2021; Frînculeasa și Frînculeasa 2022.

⁸ Frînculeasa și Garvăn 2017; Frînculeasa et al. 2020.

⁹ Frînculeasa și Garvăn 2015; Frînculeasa et al. 2016.

¹⁰ Frînculeasa et al. 2018, 53.

¹¹ Aceste probleme care depășesc tema / cadrul acestui articol vor fi abordate în studii viitoare.

¹² Frînculeasa și Garvăn 2017, 60.

¹³ Nu insistăm aici asupra acestor probleme de terminologie. Vezi o discuție recentă în Constantinescu 2020, 143-149.

¹⁴ Frînculeasa et al. 2019, 127.

¹⁵ Frînculeasa 2020a, 135, Fig. 4.

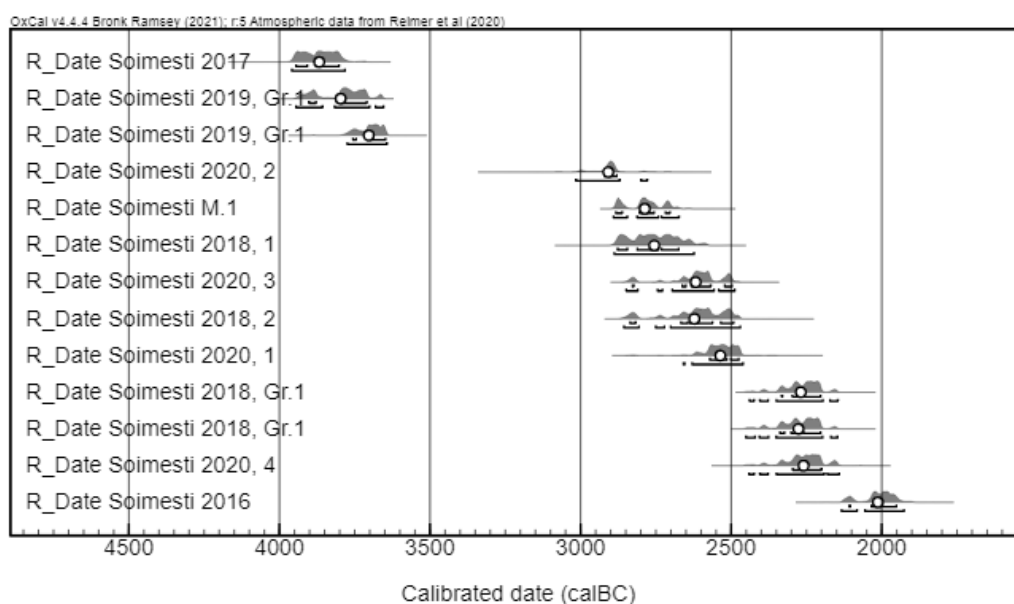

Figura 1. Grafic cu înscrierea datelor ^{14}C -AMS din situl de la Șoimești.

taurus (Pl. 6/e), ar putea fi atribuite stratului Odaia Turcului. Podoabe realizate din cochiliile de scoică și dinți de mamifere au fost descoperite într-un mormânt de înmormântare, care are data (^{14}C -AMS) de $4197 \pm 26 \text{ BP} = 2891 - 2679 \text{ cal BC}^{16}$.

Ansamblul arheologic

Ansamblul arheologic provenind din așezarea de la Șoimești cuprinde 21 de piese, din care 16 au fost confecționate din oase de mamifere, trei din corn de cervideu și două din dinți de mamifer. Podoabele din mormânt au fost confecționate din dinți de animale ($n=7$), cochiliile provenind de la speciile de *Unio* ($n=376$), precum și cochiliile de la scafopodul *Antalis* ($n=9$). În așezare, la nivel tipologic, predomină vârfurile ($n=8$), urmate de falange perforate ($n=3$), dălți ($n=3$), ace ($n=1$), *racloir* ($n=1$) și podoabă ($n=1$). Se adaugă câteva piese a căror funcționalitate nu a putut fi determinată, precum și un suport de corn de cervideu. În cazul mormântului, fiecare tip de materie primă a fost transformat într-o altă categorie tipologică: dinții în pandantive, cochiliile de *Unio* în mărgelile circulare, iar cochiliile de *Antalis* în mărgelile tubulare (Tabel 1).

Tabel 1. Categoriile tipologice și materiile prime din care au fost confecționate.

Context arheologic	Încadrare culturală	Categorie tipologică	Os	Corn	Dinte	Cochilie	TOTAL
Așezare	Eneolitic	Vârf	1				1
		Vârf	7				7
		Daltă	2	1			3
		Ac	1				1
	Epoca bronzului	<i>Racloir</i>			1		1
		Falangă perforată	3				3
		Podoabă			1		1
		Indeterminată	2	1			3
		Suport		1			1
Mormânt	Epoca bronzului	Podoabă			7	385	392
TOTAL			16	3	9	385	413

¹⁶ Frînculeasa et al. 2020, tab. 1.

Os

Vârfuri ($n = 8$).

Prima piesă pe care o menționăm este un vârf (Pl. 3/a) confecționat dintr-o ulnă de *Bos taurus*. S-a folosit un suport care păstrează volumul anatomic și asupra căruia investiția tehnologică a fost minimă. La nivel distal a fost aplicată o abraziune (Pl. 3/c) în jurul întregii circumferințe, cu scopul de a amenaja frontul activ. Acesta este tocit, dobândind o morfologie rotunjită, cu dispariția stigmatelor tehnologice (Pl. 3/b). Lungimea piesei este de 172 mm, lățimea medie de 45 mm, iar grosimea medie de 16 mm.

Alte șapte vârfuri au fost descoperite în nivelul atribuit epocii bronzului. Un prim exemplar (Pl. 3/d), o diafiză de os lung provenind de la un mamifer de talie mare, este fracturat la nivel proximal. Suportul este plat, obținut prin bipartiția longitudinală a osului prin percuție. La nivel mezial, s-a început amenajarea laturilor prin abraziune (Pl. 3/f), care s-a extins pe ambele fețe la nivel distal. La microscop, frontul activ ilustrează o utilizare intensă, cu o modificare radicală a volumului inițial, dispariția stigmatelor tehnologice și dezvoltarea unor striuri funcționale dispuse longitudinal axei piesei (Pl. 3/e). Datele morfometrice sunt următoarele: lungime – 154 mm, lățime maximă – 35 mm, grosime maximă – 6 mm. Aceeași metodă de bipartiție a fost utilizată și în cazul unui al doilea vârf (Pl. 3/g), o diafiză de os lung de la un mamifer de talie mare, fracturat transversal și longitudinal. Latura conservată a fost regularizată prin abraziune (Pl. 3/i). Zona pătrată din frontul activ prezintă uzură generată de utilizarea piesei (Pl. 3/h). Lungimea actuală a piesei este de 75 mm, lățimea medie de 16,5 mm, iar grosimea medie de 9 mm.

O altă metodă de debitaj utilizată a constat în *quadri*-partiția osului. Metoda a fost aplicată asupra unei piese (Pl. 3/j), la origine un metapod de *Ovis aries* / *Capra hircus*, în prezent fracturată la nivel proximal. *Quadri*-partiția a fost realizată prin percuție, iar laturile de debitaj nu au fost regularizate. La nivel distal, s-a aplicat o abraziune pe întreaga suprafață, suprapusă, spre extremitate, de un *raclage* longitudinal (Pl. 3/l) menit să creeze un front activ cu morfologie ascuțită. Acesta este puternic rotunjit, cu striuri funcționale longitudinale (Pl. 3/k). Lungimea fragmentului este de 49 mm, lățimea medie de 9 mm, iar grosimea medie de 5,5 mm.

În cazul altei piesei (Pl. 3/m), o diafiză de os lung de la un mamifer de talie mare, ruptă la nivel proximal, nu cunoaștem tehnica de debitaj aplicată pentru *quadri*-partiția osului deoarece laturile de debitaj au fost fasonate prin *raclage* (Pl. 3/o), aplicat, la nivel distal, în jurul întregii circumferințe. Spre extremitatea distală, s-a observat și o abraziune pentru regularizarea suprafeței. La nivel proximal, laturile erau convergente, amenajate prin *raclage* bilateral, pentru a crea un sistem de înmănușare. Vârful are o morfologie dantelată, cu pierderi de materie, peste care se suprapune uzura (Pl. 3/n). Datele morfometrice sunt următoarele: lungime – 59 mm, lățime medie – 9 mm, grosime medie – 4 mm.

Alte trei vârfuri sunt așchii din peretele diafizar al unor oase lungi de mamifere de talie mare, obținute prin percuție. Primul (Pl. 3/p) este un fragment mezial. Întreaga suprafață conservată a fost regularizată prin abraziune (Pl. 3/r). Nu avem alte date tehnologice. Lungimea actuală a fragmentului este de 37 mm, lățimea medie de 9 mm, iar grosimea medie de 4,5 mm. O altă așchie (Pl. 4/a) a rămas în mare parte nefinisată. Doar la nivel distal, o abraziune a fost aplicată în jurul circumferinței (Pl. 4/c), pentru a crea vârful. Acesta prezintă o uzură intensă dovedind o utilizare îndelungată (Pl. 4/b). Lungimea piesei este de 46 mm, lățimea medie de 9 mm, iar grosimea medie de 4 mm. În fine, o ultima piesă (Pl. 4/d), un fragment de tibie, a fost regularizată pe laturile de debitaj prin *raclage* (Pl. 4/f), suprapus, la nivel distal, de abraziune. Vârful s-a fracturat ușor, dar a continuat să fie utilizat pentru că uzura suprapune fractura (Pl. 4/e). Lungimea piesei este de 61 mm, lățimea maximă de 19 mm, iar grosimea medie de 6,5 mm.

Dălțițe ($n = 2$)

Ambele exemplare au fost confecționate pe suport în volum, investiția tehnologică fiind minimă. Primul exemplar (Pl. 4/g) este o ulnă de *Bos taurus* a cărei epifiză a fost eliminată prin percuție, planul de debitaj nefiind regularizat. La nivel distal, prin aplicarea unei abraziuni transversale bifaciale (Pl. 4/i) au fost create două fațete oblice convergente, cu o linie convexă a frontului activ. Extremitatea prezintă fracturi la nivel median (Pl. 4/h), peste care se suprapune un lustru de uzură. Piesa a fost utilizată pentru a prelucra materiale dure. Lungimea piesei este de 107,5 mm, lățimea medie de 27 mm, iar grosimea medie de 14 mm.

Cea de a doua piesă (Pl. 4/j), o tibie dreaptă de *Ovis aries* / *Capra hircus*, este arsă având culoarea maro astfel că o serie de stigmat de uzură au dispărut (Pl. 4/k). Asemănător piesei anterioare, diafiza a fost eliminată prin percuție, fără regularizarea planului de debitaj. Pentru a crea frontul activ, s-a dat o lovitură prin percuție, laturile de debitaj rămânând nefasonate. La nivel distal s-a aplicat o abraziune bifacială (Pl. 4/l), creându-se un front de tip daltă.

Ac ($n = 1$)

O singură piesă (Pl. 4/m), respectiv o diafiză de os lung de la un mamifer de talie mare, poate fi atribuită acestei categorii tipologice. Frontul activ este fracturat. La extremitatea proximală, segmentarea s-a realizat prin percuție. La acest nivel a fost realizată o perforație prin rotație bifacială (Pl. 4/o). Întreaga suprafață a piesei a

fost regularizată prin abraziune (Pl. 4/n), astfel că nu cunoaștem procedeele de debitaj longitudinal. Perforația este deformată lateral, cu apariția unei mici depresiuni și dispariția striurilor de rotație (Pl. 4/r). De altfel, întreaga suprafață a piesei prezintă o uzură avansată, cu lustru macroscopic și aplatizarea suprafeței exterioare a osului (Pl. 4/p). Lungimea actuală a piesei este de 44 mm, lățimea medie de 5 mm, grosimea medie de 5 mm.

Falange perforate (n = 3)

La o falangă de *Bos taurus* (Pl. 5/a) a fost perforată doar fața dorsală prin percuție. Sunt încă evidente punctele de impact (Pl. 5/b), lipsind stigmatele de utilizare. Lungimea piesei este de 70 mm, lățimea medie de 34 mm, iar grosimea medie de 35 mm.

O a doua falangă (Pl. 5/c) de *Ovis aries* / *Capra hircus* a fost perforată bifacial în plan dorso-plantar prin percuție, de unde mici fisuri pornite din punctele de impact (Pl. 5/d). Datele morfometrice sunt următoarele: lungime – 38 mm, lățime medie – 12 mm, grosime medie – 11 mm, diametrul perforației – 5 mm.

O ultima falangă (Pl. 5/e) de *Cervus elaphus* este puternic arsă la alb (calcinată). Perforația a fost aplicată bifacial prin percuție în plan dorso-plantar. Lungimea piesei este de 65 mm, lățimea medie de 23 mm, iar grosimea medie de 24 mm.

Indeterminate (n = 2)

Două piese sunt fracturate la una din extremități și nu am reușit să stabilim exact funcția pe care au îndeplinit-o. Prima piesă (Pl. 5/f) este o tibie de *Ovis aries* / *Capra hircus* care conservă volumul anatomic. La extremitatea conservată păstrează o perforație cu morfologie ovală (Pl. 5/g), realizată prin percuție aplicată bifacial în plan dorso-plantar. Suprafața piesei este puternic afectată de uzură, având dezvoltat un lustru macroscopic rezultat din frecarea cu mâna (Pl. 5/h). Lungimea piesei este de 85 mm, lățimea medie de 17 mm, iar grosimea medie de 13 mm.

Cea de a doua piesă (Pl. 5/i), un radius de *Ovis aries* / *Capra hircus* este puternic fracturată longitudinal, posibil să fi fost confecționată pe suport în volum. La nivelul extremității, se păstrează o mică porțiune care atestă amenajarea unui front prin abraziune (vârf?, dălțiță?).

Corn de cerb

Daltă (n = 1)

Este o piesă remarcabilă (Pl. 5/j) deoarece s-a încercat repararea ei. S-a folosit o rază, suportul fiind în volum. Piesa s-a rupt proximal la nivelul unei perforații realizată prin percuție. Apoi, s-a inițiat o nouă perforație (Pl. 5/m) prin percuție pe una dintre fețe, fără ca procedeul să fie finalizat. La nivelul vârfului, s-a înlăturat extremitatea prin flexionare, rezultând o fractură *en languette*. Extremitatea a fost folosită în această formă, cu un ușor fasonaj prin abraziune (Pl. 5/l). Aceasta prezintă uzură, fiind puternic rotunjită, cu lustru macroscopic (Pl. 5/k). Lungimea piesei este de 139 mm, iar diametrul mediu de 30 mm.

Indeterminată (n = 1)

O piesă finită (Pl. 5/n) este puternic fracturată longitudinală și transversal, astfel că nu putem să-i reconstituim morfologia. Este o axă de corn de cerb, posibil în volum, ruptă la nivelul unei perforații realizată prin percuție și continuată prin rotație (Pl. 5/r). De asemenea, se conservă o fațetă oblică fasonată prin abraziune (Pl. 5/p) și cu lustru (Pl. 5/o), ca parte a unui front activ, posibil de tip daltă.

Suport (n = 1)

O rază de corn de cerb (Pl. 5/s) a fost segmentată din ramură prin percuție aplicată în jurul întregii circumferințe, detașarea finală realizându-se tot prin percuție. Nu există o etapă de fasonaj, piesa rămânând la stadiul de suport. Lungimea este de 175 mm, iar diametrul de 28 mm.

Dinte

Racloir (n = 1)

Un canin de mascul de *Sus scrofa* (Pl. 6/a) a fost debitat longitudinal printr-un procedeu de bipartiție care s-a realizat printr-o combinație între *rainurage* (Pl. 6/b) și percuție indirectă. Laturile de debitaj și fața inferioară au fost regularizate prin abraziune (Pl. 6/c). Spre vârf se dezvoltă o fațetă cu morfologie concavă pe care sunt evidente stigmate de *raclage* (Pl. 6/d). Fațeta reprezintă frontul activ și cel mai probabil a cunoscut un procedeu de reascuțire, de unde urmele tehnologice vizibile. Lungimea actuală este de 78 mm, lățimea medie de 18,5 mm, iar grosimea de 5 mm.

Pandantive (n = 8)

În aşezare a fost descoperit un incisiv de *Bos taurus* perforat spre rădăcină (Pl. 6/e), printr-un procedeu de rotație aplicată bifacial în plan medio-lateral (Pl. 6/f). Piesa a fost suspendată, deoarece striurile de rotație au dispărut (Pl. 6/g), iar perforația este deformată lateral. Peretele perforației, la nivelul ariei de uzură s-a aplatizat și subțiat (Pl. 6/h). Lungimea pandantivului este de 28,5 mm, diametrul mediu de 7,5 mm, iar diametrul perforației de 4 mm.

Celelalte pandantive provin din mormântul menționat¹⁷. Este vorba despre patru molari de *Canis familiaris* și trei canini de *Vulpes vulpes* (Pl. 6/i). La majoritatea exemplarelor, singura intervenție tehnologică o reprezintă perforația prezentă la nivelul rădăcinii. Aceasta a fost realizată prin rotație bifacială alternativă. La unul din molari, rădăcina distalo-bucală a fost abrazată (Pl. 6/k), reducându-se din dimensiuni și conferindu-i-se o morfologie rotunjită. Analiza micro-stigmatelor dovedește faptul că piesele au fost îndelung purtate, anterior înhumării defunctului. Striurile de rotație au dispărut (Pl. 6/j, m), ca urmare a frecării de un fir cu ajutorul căruia au fost suspendate piesele. Apoi, se poate observa faptul că perforațiile sunt deformate lateral (Pl. 6/n), cu apariția unei mici concavități, dovedind că aceasta a fost zona de prindere a firului. La nivel microscopic, sunt prezente striuri foarte fine, perpendiculare pe perforație, create de presiunea firului. O a doua zonă de uzură se dezvoltă imediat sub perforație. Aceasta a afectat structura externă a dintelui și a creat o mică fațetă plană (Pl. 6/l, o), caracterizată prin lustru macroscopic și striuri fine dispuse neregulat. Este probabil zona de frecare cu pielea / veșmântul.

Cochilie*Mărgele tubulare (n = 9)*

Datorită morfologiei anatomice, din cochilia de *Antalis* sp. poate fi confecționată o singură categorie tipologică – mărgele tubulare (Pl. 7/a). Tehnologic, intervenția este simplă, constând în segmentarea cochiliei. Procedeu de segmentare este greu de identificat (*sciage* sau flexionare?) deoarece planul de segmentare a fost fasonat prin abraziune (Pl. 7/b) ceea ce a distrus stigmatele de debitaj. Canalul natural al cochiliei a fost utilizat pentru suspendare. La nivel de uzură, am identificat mici concavități (Pl. 7/c-d), caracterizate de pereți netezi, cu lustru microscopic, dezvoltate la periferia perforațiilor și care au rezultat din presiunea exercitată de firul de care au fost atașate. Concavitățile corespund unei fațete longitudinale aplatizată (Pl. 7/e-f) și fină la pipăit, ce a afectat structura externă specifică acesteia. Fațeta este zona de frecare de piele sau veșmânt. Piesele de *Antalis* sp. se aflau în combinație, într-un colier, cu piese tubulare și spiralice din cupru. Identificarea a două mărgele îmbinate (una confecționată din cupru, cealaltă din cochilie) ne-a permis reconstituirea modului de prindere a pieselor – una în prelungirea celeilalte (Pl. 7/g).

Mărgele cilindrice (n = 376)

Mărgelele de cochilie de *Unio* sp. (Pl. 7/h) se aflau în etapa finală de prelucrare, fiind greu de identificat procedeele din cadrul operației de debitaj. Pentru operația de debitaj, conform datelor experimentale¹⁸, pot fi utilizate două metode aplicate asupra cochiliei: fractură și extracție. Prezența unui fragment de valvă care, după toate datele, pare a fi un rest de debitaj, confirmă folosirea primei metode de debitaj. Ulterior, suporturile au fost transformate în preforme prin regularizarea marginilor, aplicându-se un procedeu de așchiere fină, prin flexionare (Pl. 7/i-j). În acest sens, se mai văd mici așchieri/neregularități pe margine, la exemplarele la care abraziunea nu a fost riguroasă. A urmat fasonajul laturilor de debitaj, aplicat în sens longitudinal prin abraziune (Pl. 7/k-l). Perforația are, la toate exemplarele, o morfologie circulară, obținută prin rotație aplicată dinspre fața inferioară/internă (deoarece piesa se sprijinea pe fața convexă și fixarea era astfel mai facilă) și, apoi, lărgită dinspre fața superioară (Pl. 7/m-n). La nivel de uzură, situația mărgelelor de cochilie de *Unio* sp. diferă radical de a celorlalte piese de podoabă. Cele mai multe perforații au forma brută, cu mici resturi de materie rămase din timpul procedurii de perforare și nu au dobândit o morfologie perfect circulară care apare pe măsura folosirii perforației. Aceste observații ne demonstrează că piesele au fost confecționate pentru a se constitui în inventar funerar. Podoabele erau dispuse pe pieptul persoanei înhumate, fapt ce sugerează că ele au fost cusute, sub formă de *appliqués*, pe un veșmânt.

Discuții

La nivelul materiilor prime (Tabel 2), pentru aşezare, se poate observa predominanța oaselor provenind de la speciile domestice: ovicaprine (*Ovis aries* / *Capra hircus*) și vită (*Bos taurus*). Colectarea acestor suporturi era facilă, fiind cel mai probabil recuperate din resturile menajere.

¹⁷ Frînculeasa et al. 2020.

¹⁸ Mărgărit și Radu 2021.

Tabel 2. Materiile prime utilizate pentru confecționarea artefactelor în așezarea preistorică de la Șoimești.

Tip suport	<i>Bos taurus</i>	<i>Ovis aries / Capra hircus</i>	<i>Canis familiaris</i>	<i>Cervus elaphus</i>	<i>Sus scrofa</i>	<i>Vulpes vulpes</i>	<i>Unio</i> sp.	<i>Antalis</i> sp.	Indet.
Cochilie							376	9	
Corn				3					
Dinte	1		4		1	3			
Radius		1							
Ulna	2								
Tibie		2							1
Metapod		1							
Falangă	1	1		1					
Diafiză									6
TOTAL	4	5	4	4	1	3	376	9	7

Cornul de cerb ocupă un loc secundar în cadrul lotului. Lipsind zona bazală a cornului, nu știm dacă artefactele au fost confecționate din coarne căzute sau au fost debitate de pe craniu. Totuși, prezența unei falange de *Cervus elaphus* atestă vânarea acestei specii. Dintele are ca sursă de achiziție vânătoria (pentru caninul de *Sus scrofa*) sau recuperarea dintre resturile animalelor sacrificate în așezare (pentru incisivul de *Bos taurus*).

În cazul inventarului funerar, dinții au avut două surse de achiziție: vânătoria (pentru dinții de *Vulpes vulpes*) și recoltare dintre resturile faunistice din așezare (pentru dinții de *Canis familiaris*). În ceea ce privește cochiliile de *Unio* sp., se pare că recoltarea acestora a avut drept unic scop confecționarea podoabelor, deoarece în sit nu s-au găsit astfel de resturi. În fine, cochiliile de *Antalis* sp. erau fosilizate în momentul utilizării, ceea ce implică organizarea unei expediții în vederea extracției acestor suporturi.

În cadrul ansamblului arheologic s-au identificat drept procedee de detașare: un debitaj transversal, căruia îi corespunde o schemă de transformare prin segmentare, și un debitaj longitudinal, pus în practică prin scheme de transformare prin bipartiție, *quadri*-partiție și așchiere. Debitajul longitudinal s-a realizat în majoritatea cazurilor prin percuție, într-un singur caz (*racloir* din dinte) intervenind o combinație între *rainurage* și percuție indirectă. Segmentarea transversală a fost realizată prin percuție. Pentru modificarea suprafeței, abraziunea este tehnica omniprezentă, urmată de *raclage*. În vederea modificării volumului, singurul procedeu identificat este perforația care a cunoscut mai multe variante. Rotația bifacială a fost varianta cel mai des folosită, mai ales în cazul elementelor de podoabă (pandantive, mărgelă), urmată de percuție (falange, daltă) și combinația între percuție și rotație. Din punct de vedere al evoluției uzurii, piesele existente par subordonate mai ales activităților domestice, pentru prelucrarea fibrelor vegetale (vârfuri), coasere (ac), până de despicare (dălți), curățarea lemnului (*racloir*), în timp ce podoabele aparțin domeniului estetic.

Din punct de vedere tipologic, astfel de artefacte sunt prezente în tot mileniul al III-lea BC. Originea lor o putem găsi în epoci / perioade anterioare¹⁹, industria materialelor dure de origine animală având o lungă istorie. Contextul stratigrafic este ușor nesigur pentru o parte din artefactele descoperite la Șoimești. Prin urmare, vom avea o abordare sintetică în ce privește analogiile cu alte piese descoperite în situri de aceeași perioadă. Vom insista mai curând asupra pieselor care prezintă un interes aflat dincolo de poziția lor stratigrafică și caracteristicile tipologice.

Vârfuri pentru împungătoare / străpungătoare realizate din os sunt piese prezente în așezările aparținând culturilor Glina, Schneckenberg, dar și în cele Monteoru timpurii²⁰. Aceeași constatare o avem și pentru dălțile de os²¹. În situl de la Șoimești au fost descoperite trei falange perforate, din care două pot fi legate de *depozitul de cenușă*. Astfel de piese provin și din situl de la Năieni – Zănoaga *Cetatea 2*, din care trei din nivelul II. O piesă provine și din *Cetatea 1* de la Năieni²². Acul de os are analogii cu piese descoperite în situl de la Năieni – Zănoaga *Cetatea 2*²³.

¹⁹ Frînculeasa 2020b, 142, Pl. 13/1-7; 2021, 58, Fig. 2/3.

²⁰ Prox 1941, Taf. 32/1, 3-4; Schuster 1997, 55, Fig. 36; Székely 1997, Pl. XLVIII/7-8; Nica 2010, Pl. I; Băjenaru 2014, Fig. 75; Mărgărit și Băjenaru 2019; Constantinescu 2020, 130.

²¹ Prox 1941, Taf. 32/, 6; Schuster 1997, 55; Nica 2010, Pl. I; Mărgărit și Băjenaru 2019, Fig. 1/d, 4/e; Constantinescu 2020, 128-129.

²² Constantinescu 2020, 124, Pl. 140/14-18.

²³ Constantinescu 2020, 125, Pl. 141.

Din situl de la Șoimești provine un pandantiv realizat dintr-un dinte perforat (Pl. 5/e), iar din mormânt alte șapte piese (Pl. 5/i). Pandantive realizate din dinți perforați le regăsim în așezări Glina (Mihăilești, Branet, Varlaam, Odaia Turcului)²⁴, dar și Odaia Turcului – Zănoaga I, II / Monteoru IC4, 1-2 la Năieni – Zănoaga²⁵. În Transilvania astfel de piese apar în contexte funerare Livezile de la Ampoița, Țelnea – Rupturi²⁶ sau în așezarea contemporană de la Livezile – Baia²⁷, dar și în situri Schneckenberg²⁸ sau Jigodin²⁹. Șiraguri / piese izolate realizate din canini, mai rar molari de câine / vulpe, porc / mistreț, sunt binecunoscute în mormintele tumulare preistorice precum cele de la Smeeni/M.19B³⁰, Glăvăneștii Vechi T.I-1949/M.17³¹, Sultana T.I/1961³², Ploiești – Triaj T.II/M.19³³, Chilia Veche – Ciorticut T.I/M.75³⁴, Luncavița – Drumul Vacilor T.I/M.6³⁵, Vlădești³⁶, Platonești³⁷, Târgșoru Vechi T.I/M.10A³⁸, Agighiol³⁹ și Blejoi T.V/M.3⁴⁰.

Astfel de pandantive / șiraguri le găsim în tot spațiul tumular răsăritean, de la est de Prut⁴¹, nordul Mării Negre⁴², până în nordul Caucazului⁴³. Există și la sud de Dunăre în Bulgaria (inclusiv în tumuli Iamnaia, morminte plane și așezări), dar și mai departe în Grecia și Anatolia⁴⁴. Au fost descoperite și în complexe funerare Baden⁴⁵, dar și în cele Corded Ware⁴⁶.

În mormântul de la Șoimești apar asociate pandantive realizate din molari și canini. Dacă cele de canini sunt bine reprezentate în contexte funerare sau descoperiri izolate, cele de molari sunt mai puțin cunoscute în medii culturale contemporane. Amintim o piesă în M.8 de la Năieni – Colarea⁴⁷ sau în mormintele tumulare la Glăvăneștii Vechi⁴⁸ și Vlădești⁴⁹. Menționăm și un mormânt tumular Iamnaia de la Goran Slatina (Bulgaria) în care apar 6 canini și 2 molari⁵⁰. Din Ungaria remarcăm descoperirile de la Ketegyhaza, tumulul 3/b, unde într-un mormânt de subadult (M.1) se aflau 4 molari perforați în zona rădăcinii⁵¹. În tumulul 3 din aceeași localitate, M.7 mormânt de subadult (4090±35 BP = 2865 – 2484 cal BC, 95,5% probabilitate⁵²), care reprezenta înmormântarea primară, se aflau 43 de molari perforați⁵³. Într-un alt mormânt tumular de subadult de la Pysarivka (bazinul Nistrului) apar 8 piese realizate din canini și molari⁵⁴. Și în mormântul 10 de la Prague – Březiněves, atribuit comunităților Corded Ware, apar asociate pandantive realizate din canini, incisivi și molari⁵⁵.

Din mormântul de la Șoimești provin podoabe de cochilii de scoici *Unio* și *Dentalium* (*Antalis* sp.). Cele de *Unio* sunt prezente încă din cultura Starčevo – Criș și se regăsesc în mediile culturale eneolitice Gumelnița, Cucuteni, Ariușd și Stoicani – Aldeni⁵⁶. Sunt numeroase în mormintele tumulare pre-Iamnaia cum sunt cele de la Ploiești

²⁴ Schuster 1997, Fig. 36/5; Băjenaru 2014, Fig. 75/1, 3; Mărgărit și Băjenaru 2019, 219, Fig. 2/d.

²⁵ Motzoi – Chicideanu și Șandor – Chicideanu 1999, Fig. 19/1-4; Constantinescu 2020, 122, Pl. 140.

²⁶ Ciugudean 1996, 92, Fig. 90/2.

²⁷ Ciugudean 1996, 92, Fig. 17/3-4.

²⁸ Prox 1941, Taf. 33/3-6, 34/14.

²⁹ Roman et al. 1992, taf. 69/9.

³⁰ Simache și Teodorescu 1962, 276; Frînculeasa et al. 2017, Pl. 40.

³¹ Comșa 1987, 376, Fig. 11/4.

³² Morintz și Ionescu 1968, 116

³³ Comșa 1989, 185; Frînculeasa et al. 2013, Pl. 16/9.

³⁴ Vasiliu 1995a, 53, Pl. III.

³⁵ Vasiliu 1995b, 104, Pl. IV/4.

³⁶ Brudiu 2003, 68, Fig. 32/3.

³⁷ Rența 2016, 120.

³⁸ Frînculeasa 2019, Fig. 5, Tab. 2.

³⁹ Ailincăi et al. 2022, 448.

⁴⁰ Inedit, cercetări preventive realizate în anul 2022.

⁴¹ Ivanova și Toshev 2015, 372, Fig. 25/13.

⁴² Kaiser 2003, Fig. 75; Otroshchenko 2013, Fig. 1/26.

⁴³ Shishlina 2008, Fig. 58, 65.

⁴⁴ Zidarov 2020, Tab. 1.

⁴⁵ Sachße 2010.

⁴⁶ Włodarczak 2006; Kysely et al. 2019, 121-122.

⁴⁷ Vulpe și Drîmbocianu 1981, 177, Fig. 9/4.

⁴⁸ Comșa 1987, Fig. 11/4.

⁴⁹ Brudiu 2003, Fig. 32/3.

⁵⁰ Kitov et al. 1991, 57-60, Fig. 35

⁵¹ Ecsedy 1979, 25, Fig. 16/4.

⁵² Gerling 2015, 355, Appedix AII, Tab. 1.

⁵³ Ecsedy 1979, 22-23, Pl. 6.

⁵⁴ Harat et al. 2014, 120, 112/Fig.2.8.4:4.

⁵⁵ Kysely et al. 2019, Tab 1.

⁵⁶ Beldiman și Sztancs 2012; 2013; Mărgărit și Popovici 2012; Mărgărit și Radu 2014; Mărgărit et al. 2018; Lazăr et al. 2018;

– *Triaj*, Blejoi, Ariceștii Rahtivani, Păulești⁵⁷, dar și în mediul funerar Coțofeni⁵⁸ și Baden⁵⁹. Cochilii de scoici neperforate au fost descoperite în M.6 / T.3 de la Medgidia, care este un mormânt Iamnaia⁶⁰.

Podoabele realizate din cochilii de *Antalis* sunt prezente în morminte tumulare datând de la sfârșitul mileniului al IV-lea, printre care le menționăm pe cele de la Ariceștii Rahtivani T.VI / M.1, T.VII / M.1, M.2, Păulești T.IV / M.3, Blejoi III / M.3⁶¹. Regăsim astfel de podoabe și la Brăilița în M.3, M.6 și M.38⁶². Dintr-un mormânt tumular distrus de la Șendreni provin 4 perle de *Antalis* asociate cu alte 4 piese tubulare realizate din curpu și un vas⁶³. Există astfel de descoperiri și în peștera Igrîța⁶⁴. Din același interval cronologic, la sud de Dunăre au fost descoperite perle de *Antalis* în M.30 din tumulul de la Kamen sau în morminte plane precum M.20 de la Smyadovo⁶⁵, M.5 de la Dzhulyunitsa⁶⁶, M.6 și M.7 de la Lîga⁶⁷. De asemenea, astfel de podoabe apar în nivelul XIII din *tell*-ul de la Ezero⁶⁸, datat în ultimul sfert al mileniului IV⁶⁹. Perlele de *Antalis* erau și în mormintele Baden cercetate în Ungaria⁷⁰. În același timp, menționăm că asocierea perlelor de *Antalis* cu piesele tubulare de cupru este foarte frecventă printre podoabele depuse în mormintele atribuite culturii Baden⁷¹. Remarcăm și tezaurul de la Tsviklovtsy aflat în mediul Tripolie CII în care apar 275 de perle de *Antalis*⁷². Se consideră că prezența acestei podoabe în zona Balcanică indică contacte cu lumea egeeă⁷³. De altfel, *Antalis* sp. este o scoică marină care își are originea în bazinul mediteranean⁷⁴, trăind în apropierea coastelor⁷⁵. Foarte importantă este observația că piesele de la Șoimești erau fosilizate în momentul culegerii⁷⁶. Menționăm că în Serbia la Belo Brdo, se află un depozit *fosilifer* Neogen exploatat în preistorie, dar le putem adăuga și pe cele aflate în jurul orașului Belgrad⁷⁷, cele din Ungaria sau Austria⁷⁸ sau din localitățile transilvănene Buituri (Cluj) și Râpa (Bihor)⁷⁹. Alte surse fosilizate se găsesc în Bulgaria sau în apropiere de Bosfor⁸⁰, dar și pe litoralul mediteranean în Israel, Turcia, Siria, Liban, Cipru⁸¹.

Concluzii

Prezența artefactelor din categoria IMDA în nivelurile de locuire din epoca bronzului din situl de la Șoimești, reflectă transmiterea și perpetuarea unor tradiții legate de exploatarea acestor materiale, abilități tehnologice, dar și nevoi ale comunității. Dacă industria prelucrării silexului este una care își pierde relevanța, cea a materialelor din categoria IMDA traversează cu succes tot mileniul al III-lea, persistând dincolo de transformările / evoluțiile culturale. Analogiile cu spații apropiate sau mai largi, transregionale, indică interacțiunea cu alte medii culturale ale epocii, dar și integrarea în tradiții specifice arealului cultural în care se manifestă comunitatea de la Șoimești. Descoperirea unor piese în curs de prelucrare, realizarea uneltelor din materiale accesibile (corelate cu fauna zonei), indică o comunitate stabilă, integrată în mediul natural ales pentru întemeierea așezării.

Țurcanu 2013; Sztancs și Beldiman 2014.

⁵⁷ Frînculeasa et al. 2013; 2015.

⁵⁸ Emodi 1984, 406-407, Fig. 9; Ciugudean 2000, 43.

⁵⁹ Bondár și Raczky 2009; Sumegi 2009; Sachße 2010.

⁶⁰ Schuster et al. 2011, Fig. 32.

⁶¹ Frînculeasa et al. 2013; Frînculeasa 2020c.

⁶² Harțuche și Dragomir 1957; Dragomir 1959; Harțuche 2002.

⁶³ Dragomir 1976, 55, Fig. 3.

⁶⁴ Emődi 1984, 407.

⁶⁵ Chohadzhiev și Mihaylova 2014, Fig. 28b/1.

⁶⁶ Mathieson et al. 2018, 6, Table 6.

⁶⁷ Merkyte et al. 2005, 146-147, Fig. X.11, X.15; Markyte 2007, 36.

⁶⁸ Nikolova 2000, 442.

⁶⁹ Alexandrov 2018, 303.

⁷⁰ Horváth et al. 2020.

⁷¹ Horváth et al. 2020, 88.

⁷² Ivanova și Toshev 2015, 347, Fig. 6.

⁷³ Colleman și Facorellis 2018.

⁷⁴ Ivanova 2012.

⁷⁵ Nikolaidu 2003.

⁷⁶ Frînculeasa et al. 2020.

⁷⁷ Dimitrijević 2014.

⁷⁸ Sumegi 2009, 426; Horváth et al. 2020, 86, 89.

⁷⁹ Luca et al. 2005, 44.

⁸⁰ Merkyte et al. 2005, 152.

⁸¹ Kurzawska et al. 2013.

BIBLIOGRAFIE

- Ailincăi, S.C., Grumăzescu, G., Cernamoriți, R. și Stănică, A.-D. 2022. Agighiol, comuna Valea Nucarilor, jud. Tulcea, *Cronica Cercetărilor Arheologice din România, campania 2021, a LVI-a Sesiune Națională de Rapoarte Arheologice*, 26-28 mai, Oradea: 448-450.
- Alexandrov, S. 2018. Селищна могила Езеро/Tell Ezero, in: S. Alexandrov, Y. Dimitrova, H. Popov, B. Horejs and K. Chukalev (eds.) *Gold and Bronze: Metals, Technologies and Interregional Contacts in the Eastern Balkans during the Bronze Age*: 300-303. Sofia: Alliance Print Ltd.
- Băjenaru, R. 2014. *Sfârșitul bronzului timpuriu în regiunea dintre Carpați și Dunăre*. Cluj-Napoca: Editura Argonaut.
- Beldiman, C., Sztancs, D.M. și Ilie, C. 2012. *Osseous Materials Artefacts in the Collection of History Museum Galați. Aeneolithic*. Cluj-Napoca: Editura Mega.
- Beldiman, C. și Sztancs D.M. 2013. The osseous artefacts of the Starčevo-Criș culture in Romania. An overview, in: A. Comșa, C. Bonsall, și L. Nikolova (eds.) *Facets of the Past: the Challenge of the Balkan Neo-Eneolithic. Proceedings of the International Symposium Celebrating the 85th Birth Anniversary of Eugen Comșa 6–12 October 2008, Bucharest, Romania, 2008*: 106-133, București: Editura Academiei Române.
- Bondár, M. și Raczky P. 2009. *The Copper Age cemetery of Budakalasz*. Budapest: Pytheas.
- Brudiu, M. 2003. *Lumea de sub tumulii din sudul Moldovei. De la indo-europeni la turanicii târzii-mărturie arheologice*. București: Editura Printech.
- Ciugudean, H. 1996. *Epoca timpurie a bronzului în centrul și sud-vestul Transilvaniei*. București: Institutul Român de Tracologie, Bibliotheca Thracologica, XIII.
- Ciugudean, H. 2000. *Eneoliticul final în Transilvania și Banat: cultura Coțofeni*. Timișoara: Editura Mirton.
- Chohadzhiev, S. și Mihaylova, N. 2014. *Smyadovo. Prehistoric Cemetery 2005–2008*. Sofia: Direct Services.
- Coleman, J.E. și Facorelis, Y. 2018. The shadowy “proto-Early Bronze Age” in the Aegean, in: S. Dietz, F. Mavridis, Ž. Tankosić și T. Takaoğlu (eds.) *Communities in transition. The Circum-Aegean Area during the 5th and 4th Millennia BC*: 33-66. Oxford & Philadelphia: Oxbow Books.
- Comșa, E. 1987. Mormintele cu ocră din movila I de la Glăvăneștii Vechi. *Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie* 34, 4: 367-387.
- Comșa, E. 1989. Mormintele cu ocră din movila II-1943 de la Ploiești-Triaj. *Thraco-Dacica* 10, 1-2: 181-188.
- Constantinescu, M. 2020. *Începuturile culturii Monteoru. Așezarea de la Năeni-Zănoaga Cetatea 2*, Biblioteca Mousaios 15. Cluj-Napoca: Editura Mega.
- Dimitrijević, V. 2014. The provenance and use of fossil Scaphopod shells at the Late Neolithic/Eneolithic site Vinča – Belo Brdo, Serbia, in: K. Szabó, C. Dupont, V. Dimitrijević, L. Gómez Gastélum și N. Serrand (eds.), *Archaeomalacology: Shells in the Archaeological Record*: 33-41. Oxford: British Archaeological Reports, International Series 2666.
- Dragomir, I.T. 1959. Necropola tumulară de la Brăilița. *Materiale și Cercetări Arheologice* V: 671-94.
- Dragomir, I.T. 1976. Două morminte ocromane în regiunea de sud a Moldovei. *Muzeul Național* III: 53-60.
- Ecsedy, J. 1979. *The People of the Pit Grave Kurgan in Eastern Hungary*, Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Emödi, I. 1984. Descoperiri ale culturilor Coțofeni și Baden în peșterile Igrîța și Izbândiș. *Acta Musei Napocensis* XXI: 405-431.
- Frînculeasa, A. 2019. The Children of the Steppe: descendance as a key to Yamnaya success. *Studii de Preistorie* 16: 129-168.
- Frînculeasa, A. 2020a. Contributions regarding the Middle Bronze Age period in northern Muntenia, in: S. Matei (ed.), *Bronze and Iron Ages in Eurasia: Rituals and Grave Goods as Possible Markers of the Social Identity of the Dead, Buzău County Museum, 17th-20th of October 2019*, Mousaios XXIII: 127-144.
- Frînculeasa, A. 2020b. Cultura Cernavoda II la Dunărea Inferioară. Relevanța cronologiei și a înmormântărilor tumulare. *Studii de Preistorie* 17: 135-193.
- Frînculeasa, A. 2020c. Earthen burial mounds and the Coțofeni culture south of the Carpathians. Archaeological research in Ariceștii-Rahtivani-Movila pe Răzoare. *Ziridava. Studia Archaeologica* 34: 35-90.
- Frînculeasa, A. 2021. The Yamnaya mounds and the local cultural traditions of the first half of the 3rd millennium in Muntenia. The archaeological excavations of Moara Vlăsiei (Ilfov County), *Ziridava. Studia Archaeologica* 35: 49-105.

- Frînculeasa, A., Preda, B., Negrea, O. și Soficar, A.D. 2013. Bronze Age tumular graves recently investigated in Northern Wallachia. *Dacia N.S.* LVII: 23-63.
- Frînculeasa, A. și Garvăn D. 2015. Șoimești, com. Ceptura, jud. Prahova. Punct: Dealul Merez/La Merez, *Cronica Cercetărilor Arheologice din România, campania 2014, a XLIX-a Sesiune Națională De Rapoarte Arheologice, 28 - 30 Mai 2015*, Pitești: 243-244.
- Frînculeasa, A., Soficar, A., Măgureanu, A., Preda, B., Ciupercă, B., Garvăn, D., Anton, A. și Constantin C. 2015. Un complex funerar preistoric descoperit la Târgșoru Vechi (jud. Prahova). *Buletinul Muzeului Județean Teleorman, Seria Arheologie* 7: 133-156.
- Frînculeasa, A., Preda, B., Garvăn, D. și Nica, T. 2016. Sat Șoimești, com. Ceptura, jud. Prahova. Punct Dealul Merez / La Merez, *Cronica Cercetărilor Arheologice din România, campania 2015, a L-a Sesiune Națională de Rapoarte Arheologice Târgu-Jiu, 26 - 28 Mai 2016*: 229-230.
- Frînculeasa, A. și Garvăn, D. 2017. Un raport pierdut: săpăturile de la Șoimești – Dealul Merez/La Merez, com. Ceptura, jud. Prahova, campania 2016. *Mousaios* XXI: 57-67.
- Frînculeasa, A., Simalsik, A., Preda, B. și Garvăn, D. 2017. *Smeeni-Movila Mare: monografia unui sit regăsit*, Târgoviște: Editura Cetatea de Scaun.
- Frînculeasa, A., Preda, B., Garvăn, D., Adamescu, I., Munteanu, R. și Negrea, O. 2018. Cercetări la Urlați și Șoimești, județul Prahova. Rapoarte ale campaniei arheologice 2018. *Mousaios* XXII: 47-65.
- Frînculeasa, A., Garvăn, D. și Preda – Bălănică, B. 2019. Curved stone knives of the Krummesser type recently discovered in northern Muntenia, in V. Sirbu, A. Comșa and D. Hortopan (eds.) *Digging in the past of Old Europe. Studies in Honor of Cristian Schuster at his 60th Anniversary*: 125-138. Târgu-Jiu – Brăila: Editura Istros.
- Frînculeasa, A., Garvăn, D., Mărgărit, M., Bălăşescu, A., Lazăr, I., Frînculeasa, M., Soficar, D.A., Molnar, M. și Georgescu, M. 2020. Between worlds and elites at the beginning of the Early Bronze Age in the Lower Danube Basin: a pluridisciplinary approach to personal ornaments. *Archaeological and Anthropological Sciences* 12 (9): 213, <https://doi.org/10.1007/s12520-020-01177-0>.
- Frînculeasa A. și Cristea – Stan D. 2020. Notă arheologică asupra unui fragment de armă preistorică descoperit pe raza localității Urlați (jud. Prahova). *Buletinul Muzeului Județean Teleorman. Seria Arheologie* 12: 69-80.
- Frînculeasa A. și Frînculeasa M. 2022. Podoabe în contexte funerare - despre inele de buclă din argint descoperite în morminte tumulare preistorice cercetate în nordul Munteniei, în: O. Cîrstina și E.-C. Nițu (ed.) *O viață dedicată paleoliticului. Studii în onorarea Marin Cărciumaru*: 247-272. Târgoviște: Editura Cetatea de Scaun.
- Gerling, C. 2015. *Prehistoric Mobility and Diet in the West Eurasian Steppes 3500 to 300 BC, An Isotopic Approach*, Topoi Berlin Studies of the Ancient World, Edited by Excellence Cluster Topoi Volume 25, Walter de Gruyter GmbH, Berlin/Boston.
- Harat, K., Potupczyk, M. și Razumov, S. 2014. Charakterystyka źródeł archeologicznych pozyskanych w latach 1984-1993, in: A. Koško, M. Potupczyk and S. Razumow (eds.) *Naddniestrzańskie kompleksy cmentarzysk kurhanowych społeczności z III i z pierwszej połowy II tysiąclecia przed Chr. w okolicach Jampola, obwód winnicki. Z badań nad północno-zachodnią rubieżą osadnictwa społeczności kręgu kultur „wczesnobrązowych” strefy pontyjskiej. Badania z lat 1984-2014. Archaeologia Bimaris – Monografie* 6: 45-204. Poznań.
- Harțușche, N. 2002. *Complexul arheologic Brăilița*. București: Institutul Român de Tracologie, Bibliotheca Thracologica, XXXV.
- Harțușche, N. și Dragomir, I.T. 1957. Săpăturile arheologice de la Brăilița. *Materiale și Cercetări Arheologice* 3: 129-147.
- Horváth, T., Cseh, J., Barkóczy, P., Juhász, L., Gulyás, S., Bernert, Z. și Buzár, A. 2020. A double burial of the Baden culture from Tatabánya–Delphi (northern Transdanubia, Hungary). A case study of the Dentalium beads of the Baden culture and their interpretation. *Quaternary International* 539: 78-91.
- Ivanova, M. 2012. Perilous waters: early maritime trade along the Western coast of the Black Sea (fifth millennium BC). *Oxford Journal of Archaeology* 31/4: 339-365.
- Ivanova, S. și Toshev, G. 2015. The Middle-Dniester cultural contact area of Early Metal age societies. The frontier of Pontic and Baltic drainage basins in the 4th/3rd-2nd millennium BC, in A. Koško (ed.), *Podolia as a Cultural Contact Area in the 4th/3rd-2nd Millennium BC*: 336-405. Poznań: Baltic-Pontic Studies, 20.
- Kaiser, E. 2003. *Studien zur Katakombengrabkultur zwischen Dnepr und Prut*, Archäologie in Eurasien 14. Mainz.
- Kitov, G.I., Panayotov, I. și Pavlov, P. 1991. Mogilni nekropoli v Loveschkija krai. Ranna bronzova epoha (nekropol Goran-Slatina). *Razkopki i proucivanija* 23. Sofia.

- Kurzawska, A., Bar-Yosef, M. și Mienis, H.K. 2013. Scaphopod Shells in the Natufian Culture, in: D.E. Ofer Bar-Yosef and F.R. Valla (eds.), *Natufian Foragers in the Levant. Terminal Pleistocene Social Changes in Western Asia*: 611-621. International Monographs in Prehistory, Michigan: Ann Arbor.
- Kysely, R., Dobeš, M. și Svoboda, K. 2019. Drilled teeth and shell artefacts from a grave at Prague-Březiněves and a review of decorative artefacts made from animal material from Corded Ware culture in the Czech Republic. *Archaeological and Anthropological Science* 11: 87–131.
- Lazăr, C., Mărgărit, M. și Radu, V. 2018a. Between dominant ideologies and techno-economical constraints: *Spondylus* ornaments from the Balkans in the 5th millennium BC, in: A.P. Cruz și J.P. Gibaja (eds.) *West and East: Technology and knowledge circulation-Idiosyncrasy of dominant ideologies in pre and early history?*: 5-21. Oxford: BAR International Series 2891.
- Leahu, V. 2003. *Cultura Tei. Grupul cultural Fundenii Doamnei. Probleme ale epocii bronzului în Muntenia*. București: Institutul Român de Tracologie, Bibliotheca Thracologica XXXVIII.
- Luca, S.A., Roman, C., Diaconescu, D., Ciugudean, H., El Susi, G. și Beldiman, C. 2005. *Cercetări arheologice în Peștera Cauce (vol. 2)/Archaeological Studies in the Cauce Cave (vol. 2)*, Sibiu: Bibliotheca Septemcastrensis, V.
- Mathieson, I. et al. (114 coauthors) 2018. The Genomic 1 History of Southeastern Europe. *Nature* 555: 197-203.
- Mărgărit, M. și Popovici, D.N. 2012. From block to finished object. Function of the personal ornaments in the eneolithic settlement from Hârșova-tell (județul Constanța, Romana). *Acta Archaeologica Carpathica* XLVII: 91-114.
- Mărgărit, M. și Radu, V. 2014. The use of autochthonous aquatic resources in the technologies of Gumelnița communities, in: M. Mărgărit, G. Le Dosseur and A. Averbough (eds.) *An overview of the exploitation of hard animal materials during the Neolithic and Chalcolithic*: 221-240. Târgoviște: Editura Cetatea de Scaun.
- Mărgărit, M., Mirea, P. și Radu, V. 2018. Exploitation of aquatic resources for adornment and tool processing at Măgura ‘Buduiasca’ (‘Boldul lui Moș Ivănuș’) Neolithic settlement (southern Romania). *Quaternary International* 472: 49-59.
- Mărgărit, M. și Băjenaru, R. 2019. Osseous industry in the Bronze Age settlement of Odaia Turcului (Dâmbovița county, Romania), in V. Sîrbu, A. Comșa and D. Hortopan (eds.) *Digging in the past of Old Europe. Studies in Honor of Cristian Schuster at his 60th Anniversary*: 217-228. Târgu Jiu – Brăila: Editura Istros.
- Mărgărit, M. și Radu, V. 2021. Processing *Unio* sp. valves for adornments at the Gumelnița communities (mill. V BC): Archaeological and experimental data. *Annales Universitatis Apulensis. Series Historica*, vol. 25 (I): 13-36.
- Merkyste, I. 2007. Ezero – Kale from the Copper Age to the Bronze Age in the Southern Balkans. *Acta Archaeologica* 78/2: 1-78.
- Merkyste, I., Albek, S., Sørensen Ostegaard, J. și Zidarov, P. 2005. *Lîga. Copper Age strategies in Bulgaria*, Acta Archaeologica 76/1. Acta Archaeologica Supplementa VI. Centre of world Archaeology (CWA) - Publications 2.
- Morintz, S. și Ionescu, B. 1968. Cercetări arheologice în împrejurimile orașului Oltenița (1958-1967). *Studii și Cercetări de Istorie Veche*, 19, 1: 95-28.
- Mirea, P. și Frînculeasa, A. 2021. Descoperirile de tip Glina din sud - vestul Munteniei – o evaluare. *Buletinul Muzeului Județean Teleorman. Seria Arheologie* 13: 21-85.
- Moisil, C. 1911. Descoperiri preistorice. *Buletinul Comisiei Monumentelor Istorice* IV: 147.
- Motzoi – Chicideanu, I. și Șandor – Chicideanu, M. 1999. Cercetările arheologice de la Năieni-Zănoaga (jud. Buzău). Campaniile 1982–1986, 1988–1993 și 1996. *Materiale și Cercetări Arheologice S.N.* 1: 59-97.
- Nica, T. 2010. Unele aprecieri cu privire la așezarea Glina de la Crivăț (Campaniile arheologice din 1965-1968). *Drobeta* XX: 53-71.
- Nikolaidou, M. 2003. Items of adornment, in: E.S. Elster și C. Renfrew C (eds.) *Prehistoric Sitagroi: Excavations in Northeast Greece, 1968–1970 (vol. II)*: 331-360. Los Angeles: Cotsen Institute of Archaeology, University of California.
- Nikolova, L. 2000. Ямная культура на Балканах (Динамика структуры погребального обряда и соотношение с другими культурами ранней бронзы). *Stratum plus* 2: 423-458.
- Niculescu, G. 2008. *Subcarpații dintre Prahova și Buzău. Studiu geomorfologic sintetic*. București: Editura Academiei Române.
- Otroshchenko, V. 2013. The Catacomb cultures phenomenon, in A. Koško și V. Klochko (eds.) *The Ingul-Donets Early Bronze Civilization as Springboard for Transmission of Pontic Cultural Patterns to the Baltic Drainage Basin 3200-1750 BC*: 21-38. Poznań: Baltic-Pontic Studies, 18.

- Petrescu – Dâmbovița, M. 1945. Nouvelles donnees concernant le neolithique carpato-balkanique. *Balcania* VIII: 193-215.
- Prox, A. 1941. *Die Schneckenbergkultur*. Braşov.
- Rența, E. 2016., *Cercetările arheologice de salvare de la Ciulnița, județul Ialomița (1994-1997), Așezarea neolitică Boian-Giulești, tumulii I-III și alte descoperiri din eneolitic, epoca bronzului și epoca fierului*. Târgoviște: Editura Cetatea de Scaun.
- Roman, P., Dodd-Oprițescu, A. și Pál, J. 1992. *Beiträge zur Problematik der Schnurverzierten Keramik Südosteuropas*. Internationale Interakademische Kommission für die Erforschung der Vorgeschichte des Balkans, Monographien 3. Mainz: Heidelberg Akad. Wiss.
- Sachße, C. 2010. *Untersuchungen zu den Bestattungssitten der Badener Kultur* (2 Bände). Bonn: Univforsch. Prähist. Arch. 179.
- Schuster, C. 1997. *Perioada timpurie a epocii bronzului în bazinele Argeşului și Ialomiței superioare*. București: Institutul Român de Tracologie, Bibliotheca Thracologica XX.
- Schuster, C., Morintz, A., Kogălniceanu, R., Ștefan, C., Comșa, A., El-Susi, G., Constantin, M., Constantin, C. și Mureșan, G. 2011. *Cercetările arheologice de pe tronsonul Cernavodă-Medgidia al Autostrăzii A2. Tumulul nr. 3*. Târgoviște: Editura Cetatea de Scaun.
- Shishlina, N. 2008. *Reconstruction of the Bronze Age of the Caspian Steppes. Life styles and life ways of pastoral nomads*. Oxford: BAR International Series 1876.
- Simache, N. și Teodorescu, V. 1962. Săpăturile de salvare de la Smeeni. *Materiale și Cercetări Arheologice* VIII: 273-281.
- Sümeği, P. 2009. The archaeozoological analysis of the beads and mollusc from the Late Copper Age Baden cemetery at Budakalász, in: M. Bondár și P. Raczky (eds.) *The Copper Age Cemetery of Budakalász*: 410-435. Budapest: Pytheas.
- Székely, Z. 1997. *Perioada timpurie și începutul celei mijlocii a epocii bronzului în sud-estul Transilvaniei*. București: Bibliotheca Thracologica XXXI.
- Sztancs, D.M. și Beldiman, C. 2014. The Ariuşd (Erősd)-Cucuteni Culture: Osseous Materials Artefacts, in: C. Preoteasa and C.D. Nicola (eds.) *L'impact anthropique sur l'environnement durant le Néo-Énéolithique du sud-est de l'Europe. In Honorem Dr. Gheorghe Dumitroaia*: 239-282. Piatra Neamț: Bibliotheca Memoriae Antiquitatis XXXI.
- Țurcanu, S. 2013. Cucutenian body ornamenting items: from the raw materials perspective. *Arheologia Moldovei* XXXVI: 61-78.
- Teodorescu, V. 1994. Ceptura, în: C. Preda (coord.) *Enciclopedia Arheologiei și Istoriei Vechi a României*, vol. I (A-C): 281. București: Editura Enciclopedică.
- Vasiliu, I. 1995a. Cercetări arheologice în Delta Dunării. Mormintele cu ocră de la Chilia Veche. *Peuce* 11: 49-88.
- Vasiliu, I. 1995b. Mormintele cu ocră de la Luncavița, Movila Mocuța. *Peuce* 11: 89-115.
- Vulpe, A. și Drâmbocianu, V. 1981. Cercetări arheologice în raza comunei Năeni (Buzău). *Studii și Cercetări de Istorie Vechie și Arheologie*, 32, 2: 171-193.
- Włodarczak, P. 2006. *Kultura ceramiki szurowejna Wyżnje Malopalskiej*. Kraków: Wydawnictwo Instytutu Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk.
- Zidarov, P. 2020. White fangs of the south: canid tooth pendants in Thrace, Macedonia and Western Anatolia during the Early Bronze Age, in: M. Mărgărit și A. Boroneanț (eds.), *Beauty and the eye of the beholder. Personal adornments across the millennia*: 163-181. Târgoviște: Editura Cetatea de Scaun.

List of illustrations

Pl. 1. Location of the area and site from Șoimești (rectangle) (a); positioning of the site (square) in relation to the prehistoric tumulus (circle) located to the south and west (b); location of areas A, B, C within the Merez site (c); d-e. images of the site seen from south (d) and west (e).

Pl. 2. Images from the archaeological research at Șoimești: archaeological complexes (a-e) and *in situ* artefacts (f-i).

Pl. 3. Pointed tools made from bone (settlement) (a, d, g, j, m, p); active end details (b, e, h, k, n); abrasion marks (c, f, i, r); scraping marks (l, o).

Pl. 4. Pointed tools made from bone (settlement) (a, d); active end details (b, e, h, k); abrasion marks (c, i, l, n); scraping marks (f); bevelled tools made from bone (settlement) (g, j); needle made from bone (settlement) (m); perforation detail (o); usewear area (p); perforation deformation (r).

Pl. 5. Perforated phalanges (settlement) (a, c, e); perforation details (b, d, g, m, r); undetermined objects (settlement) (f, i); usewear area (h); bevelled tool made from antler (j); abrasion marks (l, p); active end details (k, o); undetermined object (settlement) (n).

Pl. 6. Scraper made from tooth (settlement) (a); grooving marks (b); abrasion marks (c); scraping marks (d); pendant made from tooth (settlement) (e); perforation detail (f); usewear at the perforation level (g-h); pendants made from teeth (burial) (i); perforation deformation (j, m); abrasion at the extremity (k); usewear area (l, o); deformation of the perforation wall (n).

Pl. 7. Tubular beads made from shell (burial) (a); abrasion at the extremity (b); area of the wall deformation (c, d); usewear area (e-f); shell piece caught in a cooper piece (g); circular beads made from shell (burial) (h); contour morphology following the debitage operation (i-j); abrasion of the beads contour (k-l); perforation details (m-n).

Table 1. Typological categories and the raw materials.

Table 2. Raw materials used for the artifacts in the prehistoric settlement of Șoimești.

Figure 1. Chart with series of 14C-AMS data from the Șoimești site.

ALIN FRÎNCULEASA

Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Ploiești
alinfranculeasa@yahoo.com.

MONICA MĂRGĂRIT

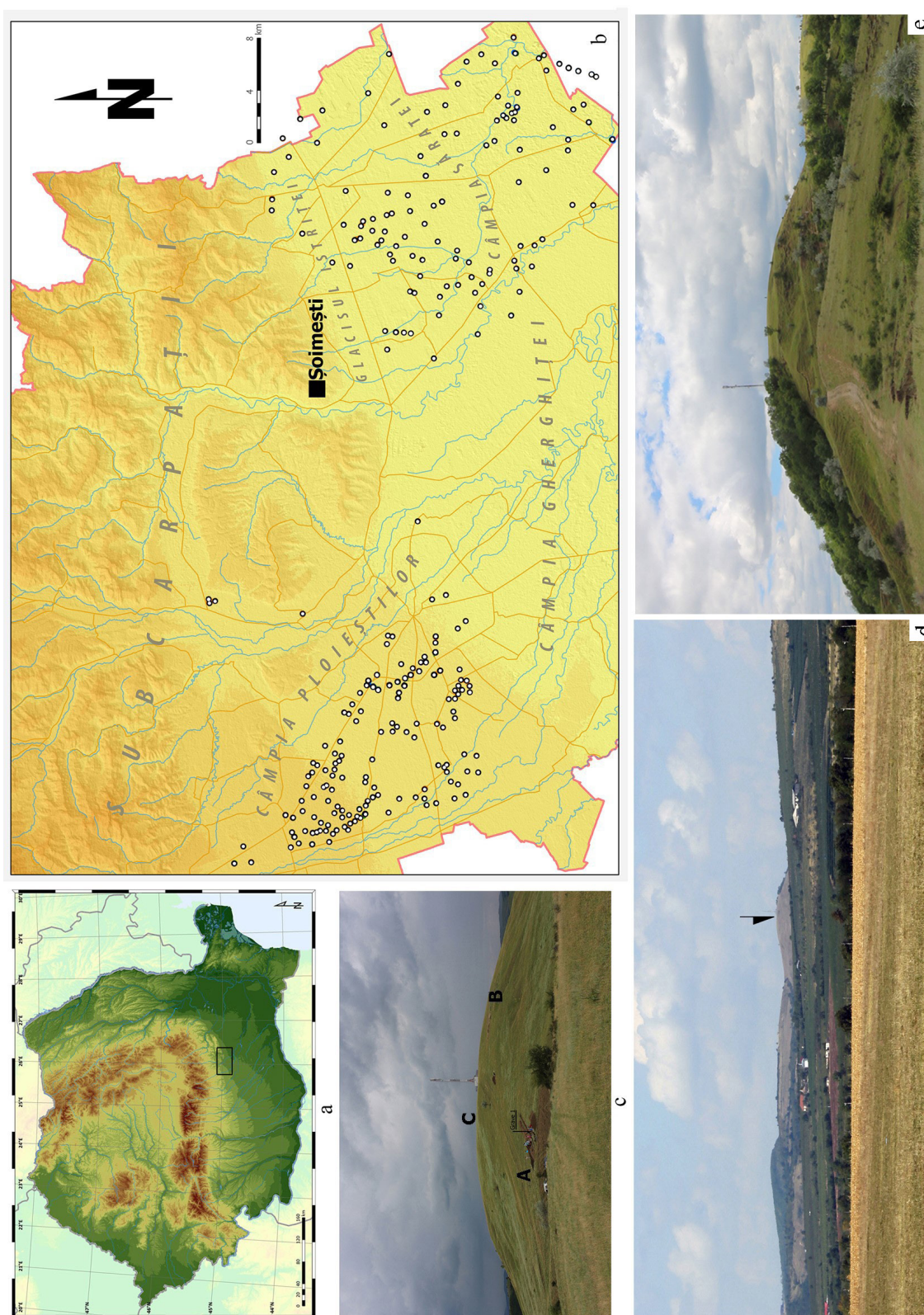
Universitatea „Valahia” Târgoviște
monicamargarit@yahoo.com

DANIEL GARVĂN

Muzeul Județean Buzău
daniel.garvan@gmail.com

ADRIAN BĂLĂȘESCU

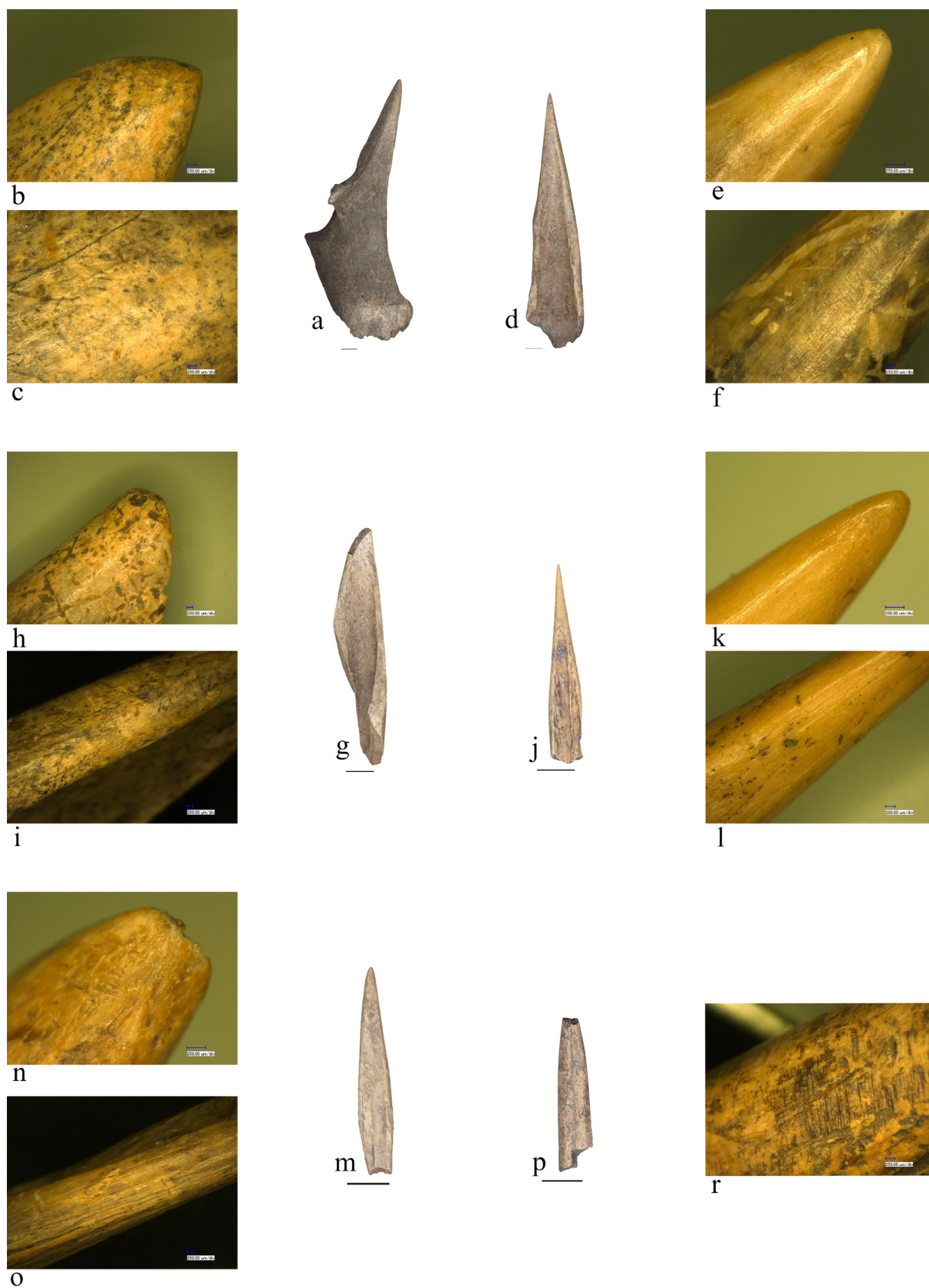
Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan” Academia Română, București
a.balasescu@gmail.com

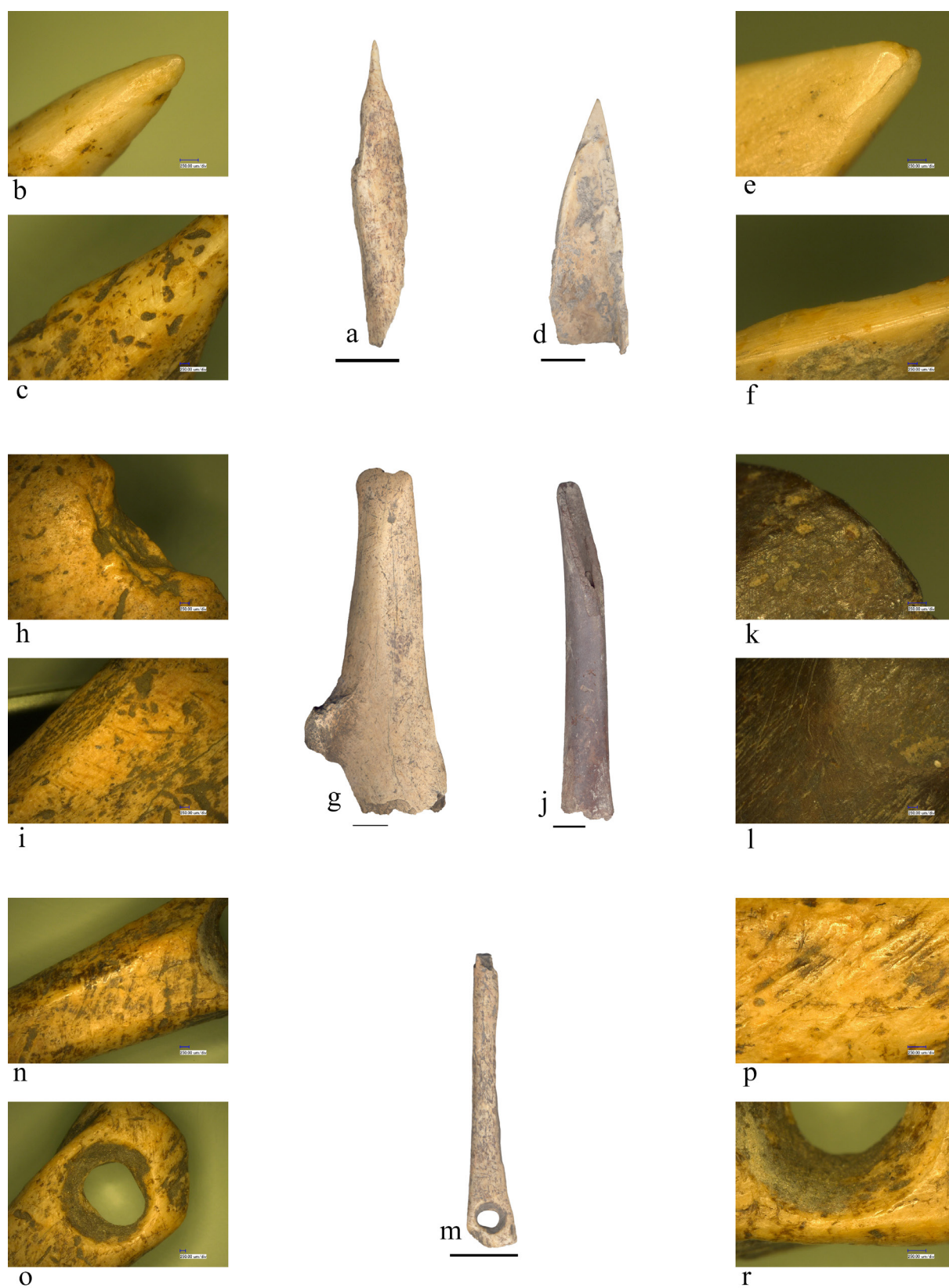
Pl. 1. Localizarea zonei și a sitului de la Şoimeşti (dreptunghi) (a); poziționarea sitului (pătrat) în raport cu tumuli preistorici (cerc) aflați la sud și vest (b); amplasarea arealelor A, B, C în cadrul sitului de la Merez (c); d-e. imagini cu situl văzut dinspre sud (d) și vest (e).

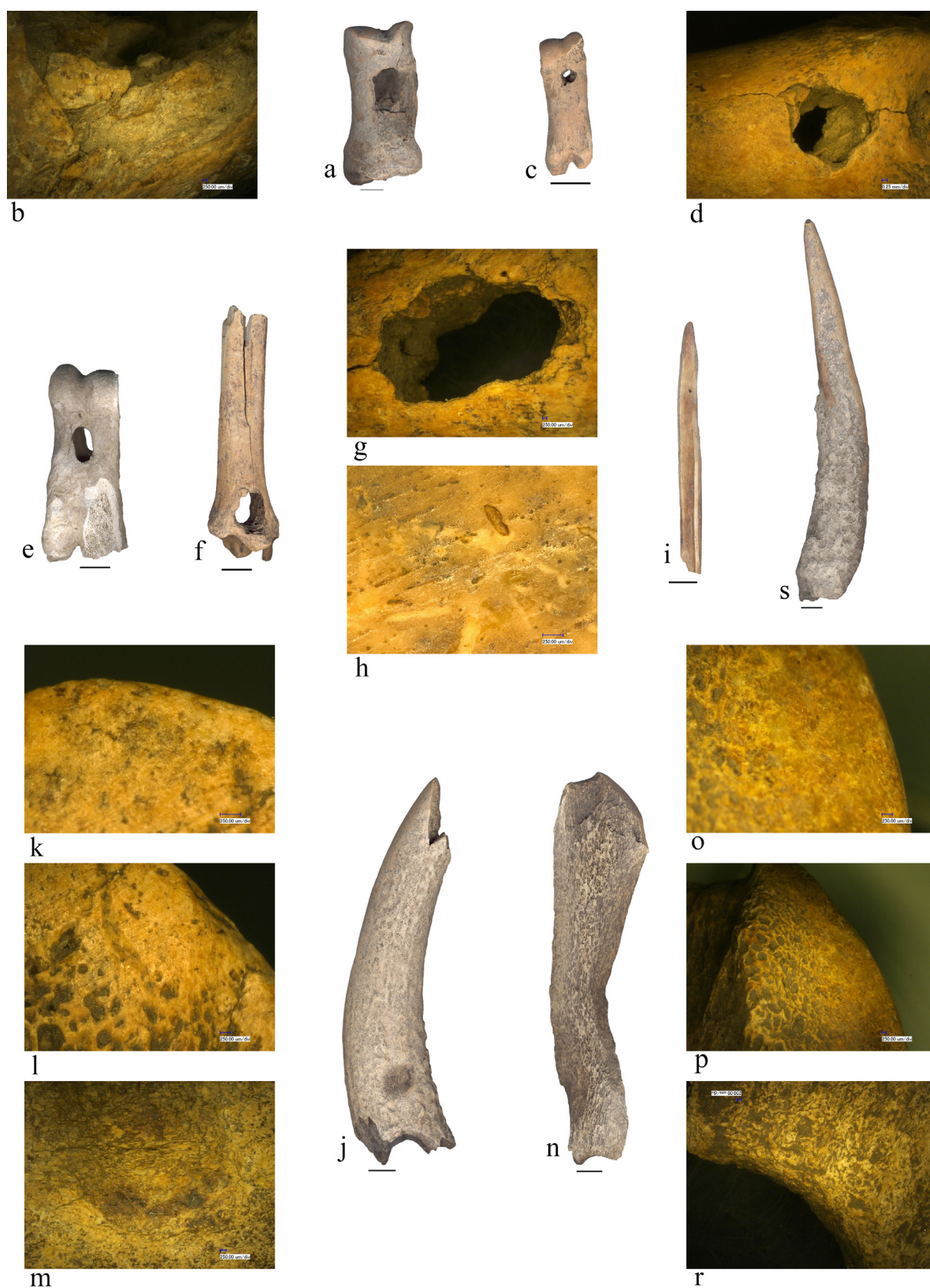
Pl. 2. Imagini din timpul cercetărilor arheologice de la Șoimești: complexe arheologice (a-e) și artefacte in situ (f-i).

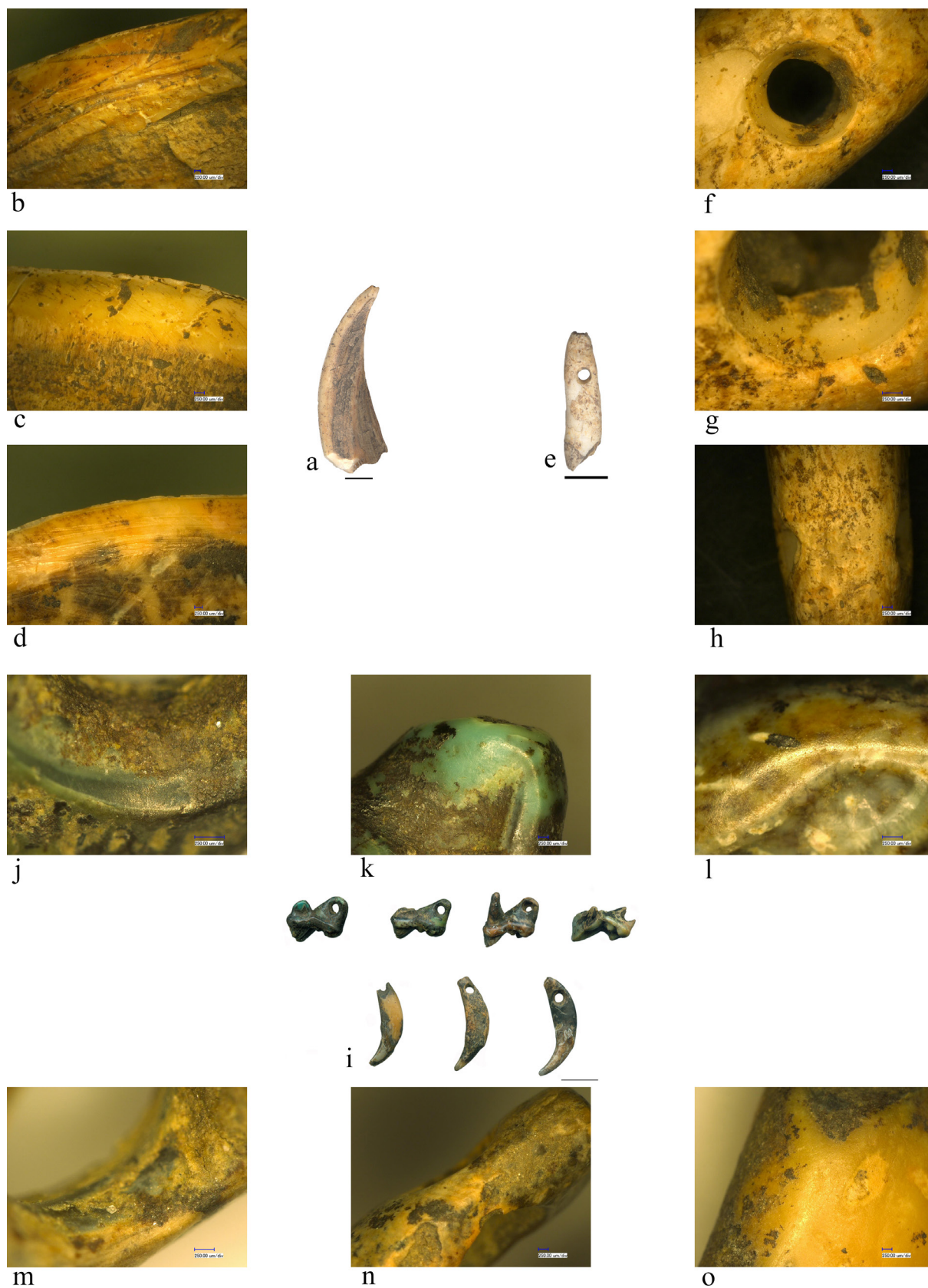
Pl. 3. Vârfuri confecționate din os (așezare) (a, d, g, j, m, p); detalii front activ (b, e, h, k, n); stigmatе de abraziune (c, f, i, r); stigmatе de raclage (l, o).

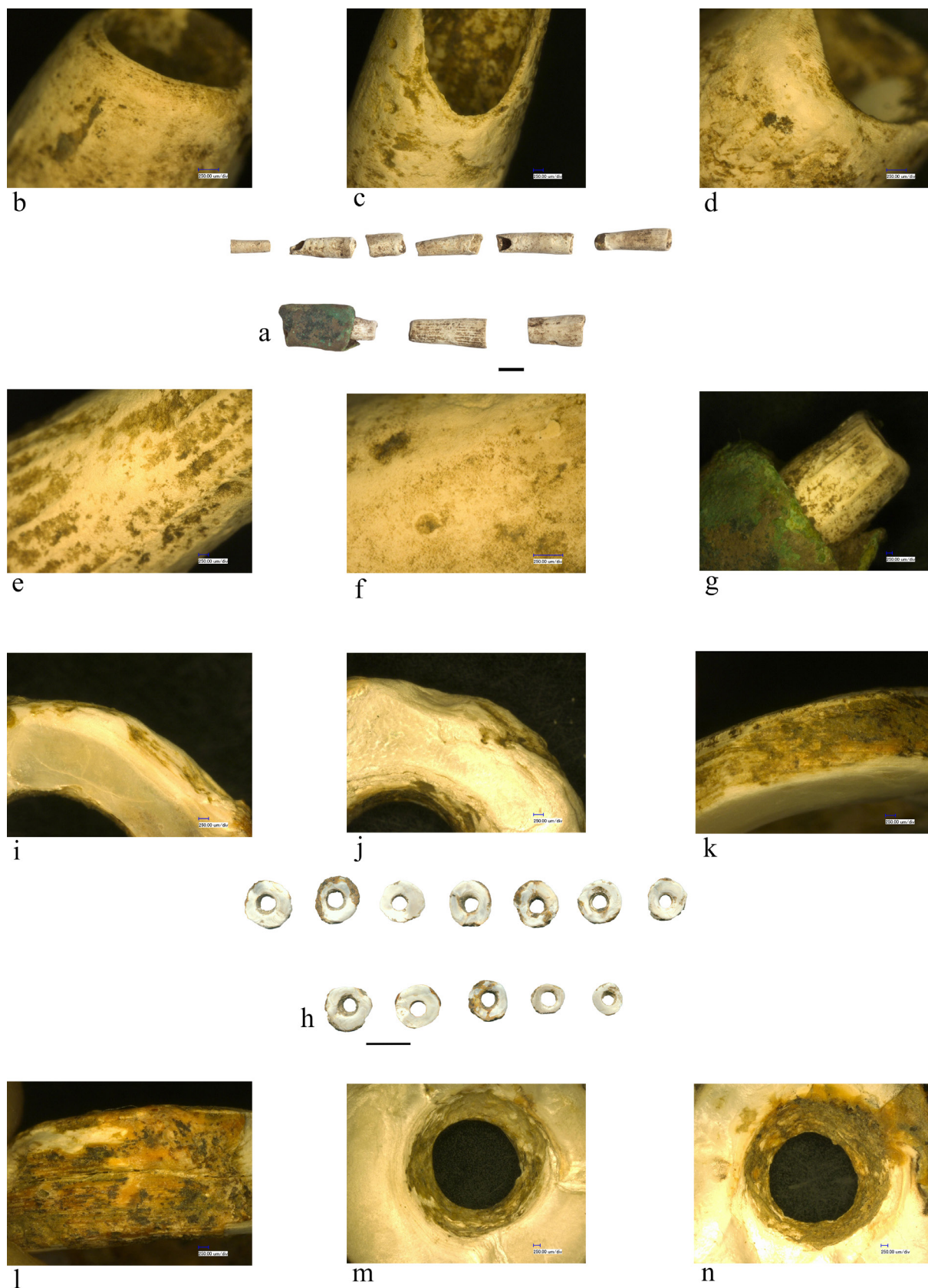
Pl. 4. Vârfuri confecționate din os (așezare) (a, d); detalii front activ (b, e, h, k); stigmat de abraziune (c, i, l, n); stigmat de raclage (f); dălțițe confecționate din os (așezare) (g, j); ac confecționat din os (așezare) (m); detalii perforație (o); uzură prezentă pe suprafața piesei (p); deformare perforație (r).

Pl. 5.). Falange perforate (aşezare) (a, c, e); detalii perforaţie (b, d, g, m, r); piese indeterminate (aşezare) (f, i); uzură prezentă pe suprafaţa piesei (h); daltă confecţionată din corn (j); stigmat de abraziune (l, p); detalii front activ (k, o); piesă indeterminată (aşezare) (n).

Pl. 6. Racloir confectionat din dinte (așezare) (a); stigmat de rainurage (b); stigmat de abraziune (c); stigmat de raclage (d); pandantiv confectionat din dinte (așezare) (e); detaliu perforație (f); uzură la nivelul perforației (g-h); pandantive confectionate din dinți (mormânt) (i); deformare perforație (j, m); abraziune extremitate (k); suprafață de uzură (l, o); deformarea peretelui perforației (n).

Pl. 7. Mărgelile tubulare confecționate din cochilie (mormânt) (a); abraziune extremitate (b); zona de deformare a peretelui (c, d); fațetă de uzură (e-f); piesă dintr-o cochilie prinsă într-o piesă de cupru (g); mărgelile circulare confecționate din cochilie (mormânt) (h); morfologie contur în urma etapei de debitaj (i-j); abraziunea conturului pieselor (k-l); detalii perforații (m-n).

